

FIRST SESSION

CHAIRMAN: PROF. DR. AFİFE MAT
26 May 2014 MONDAY 09.00-10.30

CHEVREUL: RESSAMLARIN SEVDİĞİ KİMYACI

Alain Legrand¹

¹Prof., Paris University, Faculty of Pharmacy, Paris, France, a.legrand6@orange.fr

Michel Eugène Chevreul (31 Ağustos 1786 – 9 Nisan 1889) 102 yaşından fazla yaşamıştır. Jardin des Plantes (Botanik Bahçesi) Muséum national d'Histoire naturelle'de (Ulusal Doğa Tarihi Müzesi) Nicolas Vauquelin'in laboratuvarında kimya eğitimi almak üzere Paris'e gelmiştir. 1810'da Vauquelin'in asistanlığı görevine getirilmiş ve 1830'da onun ardından Muséum'da organik kimya profesörü olmuş ve 1879'a kadar, 29 yıl boyunca yedi kez Muséum'un direktörlüğünü yapmıştır.

Chevreul'ün bilimsel çalışmaları çok geniş bir alanı kapsamaktadır; en çok bilinenler yağlı maddeler ve renk maddeleri üzerindeki organik kimya araştırmalarıdır. 1823'te *Hayvansal Menşei Yağlı Maddeler Üzerinde Araştırmalar*'ı yayınlamıştır. Birçok madde yanında iki önemli maddenin kimyasal bileşimini keşfetmiştir: stearin (hayvansal veya bitkisel yağın önemli bileşeni) ve olein (sıvı yağ). Stearik ve oleik asit ile o zaman kolesterin diye isimlendirdiği kolesterolü izole etmiştir.

Chevreul, 1824'te Goblen Fabrikası Boya Bölümü direktörlüğüne atanmıştır. Bazı boya renklerinin beklenen rengi vermediğini gözlemleyen boyacıların şikâyetleri üzerine bir rengin algısının yakınındaki renk ile etkileştiğini ispatlamıştır. 1839'da *Renklerin Simültane Kontrast Kanunu* üzerindeki denemesini yayınlamış ve bu eserin Avrupa'da resim sanatı, özellikle empresyonizm ve neo-empresyonizm (Delacroix, Seurat, Signac, Van Gogh) üzerinde büyük etkisi olmuştur.

Ölümüne kadar; Eyfel kulesinin inşası, fotoğrafın gelişmesi, vb. bütün yeniliklere ilgi göstermiştir. 1886'da 100. doğum gününde Félix Nadar tarafından kendisiyle tarihteki ilk fotoğraflı röportaj gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yağlı maddeler, kolesterol, renkler teorisi, ressamlar, empresyonizm

CHEVREUL: A CHEMIST APPRECIATED BY PAINTERS

Michel Eugène Chevreul (31 August 1786 – 9 April 1889) lived more than 102 years. He went to Paris to learn chemistry in Nicolas Vauquelin's Laboratory at the National Museum of Natural History in the *Jardin des Plantes*. He became his assistant in 1810 and in 1830, he succeeded as professor of organic chemistry at the Museum of which he assumed the directorship at seven times, during 29 years till 1879.

Chevreul's scientific work covered a very wide range; the best known is for the researches in organic chemistry on fats and coloring matter. He published *Recherches sur les corps gras d'origine animale* in 1823. He discovered the composition of stearin (solid parts of most animal and vegetable fats) and olein (liquid part of any fat). He isolated and characterized stearic and oleic acids, and also cholesterol and named it cholesterine.

On account of his works on coloring matter, he was named Director of the dye work at the Gobelins Manufactory. He received many complaints about the dyes used for the tapestry: he determined that each color perceived was influenced by other bordering, and his researches on color contrasts leded at *De la loi du contraste simultanées couleurs*, 1839. These works had a great influence on advanced painting-art in Europe and particularly Impressionism and Neo-Impressionism (i.e., Delacroix, Seurat, Signac, Van Gogh).

Until his death Chevreul worked and took interest for all innovations: construction of the Eiffel Tower, development of photography. For his 100th birthday in 1886, Félix Nadar made the first photo-interview in history.

Keywords: Fat, cholesterol, colors theory, painters, impressionism.